

УКРАЇНА

(19) UA (11) 59615 (13) A

(51) 7 A61N5/02, A61N5/067

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ЛІКУВАННЯ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ

1

2

(21) 2002108215

(22) 17 10 2002

(24) 15 09 2003

(46) 15 09 2003, Бюл. № 9, 2003 р.

(72) Хомазюк Тетяна Анастасівна, Борисова Інна
Станіславівна, Горач Наталія Васильєвна(73) Хомазюк Тетяна Анастасівна, Борисова Інна
Станіславівна, Горач Наталія Васильєвна(57) Спосіб лікування артеріальної гіпертензії, що
включає вплив на біологічно активні точки і реф-

лексогенні зони організму електромагнітним випромінюванням надвисокої частоти низької інтенсивності, який відрізняється тим, що додатково перед лікуванням досліджують показники електропотенціалу у місцях проекції на шкірі біологічно активних точок меридіану "серця" і по виявлених наявних відхиленнях від нормальних величин електропотенціалу складають індивідуальний рецепт впливу електромагнітним випромінюванням надвисокої частоти низької інтенсивності

Винахід відноситься до медицини, насамперед до терапії, і може бути використаний для оптимізації немедикаментозної терапії артеріальної гіпертензії. Сутність винаходу дослідження показників електропотенціалу в місцях проекції на шкірі біологічно активних крапок меридіану "серця" з наступним впливом електромагнітним випромінюванням край високої частоти і низької інтенсивності (ЕМВ КВЧ НІ). Спосіб простий у виконанні, не викликає ускладнень, може бути використаний як у шпиталі, так і в амбулаторних умовах.

Одним з найпоширеніших захворювань серцево-судинної системи є гіпертонічна хвороба (ГБ). На сучасному етапі лікування артеріальної гіпертензії (АГ) - це система заходів, направлених на ліквідацію або зменшення проявів хвороби, яка включає в себе етіологічне лікування з урахуванням конституційно-спадкових факторів, вікової гормональної перебудови, фізичного перенапруження, психотравмуючих факторів і т.п., патогенетичне лікування, що включає порушення корково-гіпоталамічних та гіпоталамо-вісцеральних взаємовідносин, симпатико-адреналові порушення, нормалізацію обмінних і регуляторних порушень діяльності внутрішніх органів за допомогою широкого спектра медикаментозних препаратів, фізичні методи лікування, санаторно-курортне лікування та симптоматична терапія - лікування кардіального синдрому, симпатoadреналових кризів, астеничного синдрому, дистрофії міокарда, церебральних ангодистоній, порушень реології крові [1]. Таким чином, сучасний підхід до лікування АГ - це постійний прийом антигіпертензивних препаратів. Однак довгострокова базисна терапія АГ, як правило, пов'язана з проявами побічної ді-

антигіпертензивних препаратів, зниженням ступеня їхньої ефективності, що вимагає зміни дозувань або скасування прийому препарату. Це обумовлює пошук нових підходів до лікування, не зв'язаних з підвищенням фармакологічного навантаження на організм хворого. Тому в терапії АГ крім фармакологічних методів одержали поширення методи, пов'язані з впливом на рефлексогенні зони та біологічно активні крапки низької інтенсивності електромагнітним випромінюванням. До таких методів відносяться рефлексотерапія з використанням випромінювання край високої частоти низької інтенсивності. Електромагнітні хвилі міліметрового діапазону (ЕМХ КВЧ НІ) є одним з перспективних нефармакологічних методів лікування артеріальної гіпертензії. Встановлено, що вплив на біологічно активні крапки та рефлексогенні зони ЕМВ КВЧ НІ супроводжується регресом негативної клінічної симптоматики, нормалізацією параметрів артеріального систолічного і діастолічного тиску, зміною показників системної і мозкової гемодинаміки, зниження загального периферичного опору судин, поліпшення скорочувальної функції міокарда, збільшення м'язового ударного викиду, хвилинного об'єму крові, серцевого індексу, покращенням реологічних характеристик крові зменшенням в'язкості крові і показника агрегації еритроцитів, нормалізацією взаємовідносин симпатичної і парасимпатичної вегетативної нервової системи.

За нашими даними, при застосуванні ЕМХ КВЧ НІ при лікуванні АГ відзначається зменшення головного болю, болю в ділянці серця, запаморочень, шуму в голові, і достовірне зниження артеріального тиску, як під час сеансу, так і після курсу лікування, а також відновлення працездатності у

(13) A
(11) 59615
(19) UA

80 % випадків. По закінченні курсу лікування АТ стабілізувався та у середньому склав: систолічний - $123,5 \pm 5,3$ мм рт.ст., діастолічний - $76,3 \pm 6,4$ мм рт.ст. Це дозволяє знизити дозу базисних антигіпертензивних препаратів до 50 %. За даними психофізіологічного обстеження встановлено, що вже після 4-5 процедури у хворих, що одержували комплексну терапію з включенням програм ЕМВ КВЧ НІ у порівнянні з хворими контрольної групи, істотно поліпшувалося самопочуття хворих. Також мало місце зниження вдвічі показників реактивної тривожності, поліпшення показників психомоторного реагування, істотне зниження середнього часу реагування, збільшення обсягу короточасної пам'яті, підвищення швидкості розумових операцій. Оцінка якості життя за шкалою САН підтверджує велику стабільність психоневрологічного статусу в групі хворих, що одержувала сеанси терапії ЕМВ КВЧ НІ.

Відомий спосіб лікування гіпертонічної хвороби, що описаний у книзі Е.Л. Мачерет, І.З. Самосюк, В.П. Лісенюк "Рефлексотерапія в комплексному лікуванні захворювань нервової системи" - "Здоров'я" Київ - 1984 р, стр. 185.

Недоліком цього способу лікування є необхідність введення голок, що зв'язано з порушенням цілісності шкіри і можливості інфікування пацієнта.

Відомий "Спосіб лікування гіпертонії" за патентом Російської Федерації № 2147247, МПК А61Н5/02, 5/067, МПК А61Н39/00, 2000 р. Даний спосіб найближчий по сукупності істотних ознак до винаходу, що пропонується, і прийнятий нами за найближчий аналог (прототип). Копія прототипу додається.

Згідно прототипу, вплив здійснюють електромагнітним випромінюванням край високої частоти на біологічно активні крапки, рефлексогенні зони, а саме під'язичну зону. Спосіб підвищує ефективність лікування.

Ознаками прототипу, що співпадають з суттєвими ознаками винаходу, що заявляється, є здійснення впливу електромагнітним випромінюванням край високої частоти на біологічно активні крапки, рефлексогенні зони.

Недоліком прототипу є те, що на один сеанс береться не більш ніж 2-3 рефлексогенні зони та 2-3 біологічно активні крапки (БАК), що знижує ефективність впливу і подовжує терміни лікування.

Недоліком прототипу є також і те, що БАК авторами даного способу пропонуються для всіх пацієнтів за однією рецептурою, не враховуючи функціональний стан організму конкретного пацієнта у конкретний час і у конкретних умовах.

Ще одним недоліком прототипу, як показала практика, є те, що після проведення курсу лікування за цією методикою, тривалість лікувального ефекту складає не більше 1-2 місяців. Це пояснюється тим, що при використанні формули прототипу в лікуванні артеріальної гіпертензії не враховується діагностична значимість біорезонансної інформаційної пунктурної діагностики (БРІПД) в оцінці функціонального стану центральної нервової хворого при порушеннях нейрогуморальної регуляції системного кровообігу при артеріальній гіпертензії (АГ).

Таким чином, спосіб, що представлений у про-

тотипі, не достатньо враховує індивідуальні особливості перебігу хвороби, а відтак - не може дати максимальних позитивних результатів при лікуванні артеріальної гіпертензії (АГ).

В основу винаходу поставлена задача удосконалити спосіб лікування артеріальної гіпертензії шляхом того, що додатково перед лікуванням досліджують показники електропотенціалу у місцях проекції на шкірі біологічно активних крапок меридіану "серця" і по виявлених наявних відхиленнях від нормальних величин електропотенціалу, складається індивідуальний рецепт впливу електромагнітним випромінюванням край високої частоти низької інтенсивності.

Поставлена задача вирішується тим, що в способі "лікування артеріальної гіпертензії" перед початком лікування досліджують показники електропотенціалів у місцях проекції на шкірі біологічно активних крапок каналу "серця" і за даними виявлених відхилень електропотенціалу від нормальних величин, складається індивідуальний рецепт впливу на організм пацієнта електромагнітним випромінюванням край високої частоти низької інтенсивності (ЕМВ КВЧ НІ). У такий спосіб відбувається відновлення інформаційно-керуючої функції організму.

Використовуючи спосіб заявлений у винаході, що пропонується, можливо запобігти недолікам прототипу. А саме, за один сеанс у рецептурі впливу ЕМВ КВЧ НІ на організм хворого використовується 2-3 рефлексогенні зони та 5-6 БАК, що підвищує ефективність лікувального впливу та зменшує його термін, або необхідність повторних курсів. Застосування більшої кількості БАК в процесі лікування дозволяє також досягти пролонгування терапевтичного ефекту до 6-12 місяців вже після першого курсу ЕМВ КВЧ НІ.

Необхідно підкреслити, що використовуючи формулу винаходу, який заявляється, а саме, застосування біорезонансної інформаційної пунктурної діагностики (БРІПД), передбачає індивідуалізований набір крапок і час впливу терапії ЕМВ КВЧ НІ в залежності від етіопатогенетичних факторів, термінів захворювання, особливостей порушення гомеостазу, наявності супутніх захворювань, віку пацієнта, його конструкційних особливостей. Також це дозволяє індивідуалізувати кількість сеансів на та необхідність повторних курсів електромагнітного впливу.

Причино-наслідковий зв'язок між сукупністю істотних ознак винаходу, що заявляється, і очікуваним результатом забезпечується наступним. Вплив на біологічно активні крапки і рефлексогенні зони організму електромагнітним випромінюванням край високої частоти і низької інтенсивності, що відрізняється тим, що додатково перед лікуванням досліджують показники електропотенціалу у місцях проекції на шкірі біологічно активних крапок меридіану "серця" і по виявлених наявних відхиленнях від нормальних величин електропотенціалу, складається індивідуальний рецепт впливу електромагнітним випромінюванням край високої частоти низької інтенсивності.

Спосіб лікування артеріальної гіпертензії здійснюють у наступній послідовності:

Всім хворим крім загальноприйнятих методів

дослідження (загальне клінічне обстеження, ЕКГ, при необхідності - велоергометрія, проби з ортостатичним навантаженням та гіпервентиляцією, реоенцефалографія, реовасографія кінцівок, тетраполярна реографія і т.д.), методом біорезонансної інформаційної пунктурної діагностики (БІПД) на правій та лівій верхніх кінцівках досліджують показники електропотенціалів у місцях проекції на шкірі біологічно активних крапок меридіану "серця" і за виявленими відхиленнями від нормальних величин електропотенціалу, складається рецептура індивідуального лікувального впливу ЕМВ КВЧ НІ на організм пацієнта згідно з класичними принципами складання акупунктурного рецепту.

Програма ЕМВ КВЧ НІ впливу включає 1-2 рефлексогенні зони (наприклад, під'язичну, ділянки проекції нирок) та 5-6 БАК (наприклад, згідно методичних рекомендацій).

Потім, у положенні хворого лежачи, на рефлексогенні зони (наприклад, під'язичну зону, ділянку проекції нирок (площа 6 см) і на акупунктурні крапки відповідно індивідуальному рецепту впливають ЕМВ ВЧ НІ. Лікувальний вплив здійснюється за допомогою апарата КВЧ (наприклад, «РАМЕД-ЕКСПЕРТ-04» - несуча частота електромагнітних коливань 42194 ± 20 МГц, щільність потоку енергії на виході каналу випромінювачів 5 мкВт/см², довжина хвилі 7,1 мм). Сумарний час впливу в середньому 20 хв, 1-2 курси по 10 процедур з інтервалом у 1 місяць. При цьому кількість сеансів та необхідність повторного курсу вирішується індивідуально з кожним пацієнтом за даними контрольної біоенергоінформаційної діагностики під час та після курсу лікування. Вже після 3-4 процедури спостерігається виразне поліпшення в стані пацієнтів. А саме, поліпшення якості життя, зниження інтенсивності головного болю, зникнення запаморочень, нормалізація сну, підвищення працездатності при вірогідному зниженні АТ в середньому на 20%. Це дозволяє знизити дозу антигіпертензивних препаратів у середньому на 50%. Антигіпертензивний ефект у 85,7% пацієнтів зберігається протягом 6 місяців без повторних курсів лікування. Застосування даного методу лікування через 1 місяць у кількості 10 сеансів ЕМВ ВЧ НІ дозволяє підтримувати стабільними цифри АТ і безкризовий перебіг АГ протягом 12 місяців спостереження.

Запропонований спосіб використовували при лікуванні АГ у 75 хворих, з них у 45 жінок і 30 чоловіків, у віці 35-60 років.

При цьому тривалість лікувального ефекту була не менше 6 місяців після одного курсу, в подальшому перебіг АГ визначався як стабільний протягом одного року.

Приклади реалізації заявленого способу лікування.

Приклад 1. Хвора А., діагноз "гіпертонічна хвороба II стадії", 52 роки, артеріальний тиск (АТ) 170/105 мм рт.ст. До початку курсу лікування скаржилася на головні болі, болі в ділянці серця, порушення сну, запаморочення, слабкість, зниження працездатності. Частота серцевих скорочень (ЧСС) 96 скорочень за 1 хвилину. На ЕКГ - тахікардія, порушення метаболізму серця. Перед проведенням курсу лікування ЕМВ КВЧ НІ була прове-

дена біорезонансна інформаційна пунктурна діагностика, досліджувались показники електропотенціалів у місцях проекції на шкірі біологічно активних крапок меридіану "серця" на правій та лівій верхніх кінцівках. При вимірюванні показника електропотенціалу на меридіані "серця" були виявлені відхилення від нормальних величин БАК лівого меридіану Сі +160,3 мВ, Сс +149 мВ, Св +139 мВ. За отриманими даними згідно традиційних підходів був складений індивідуальний рецепт впливу електромагнітним випромінюванням край високої частоти низької інтенсивності на організм хворої А з урахуванням функціонального стану її організму у конкретний час і у конкретних умовах. Рецепт ЕМВ КВЧ НІ складався з 6 БАТ і 2 рефлексогенних зон щодня протягом 10 сеансів по 20 хв. Уже після 2-го сеансу хвора відмічала зменшення слабкості та зменшення інтенсивності головного болю, після 4-ого сеансу зникли скарги на болі в ділянці серця, запаморочення та безсоння. З 3-4-ого сеансу вірогідно знизився артеріальний тиск - систолічний 150, діастолічний - 95 мм рт.ст. При дослідженні електропотенціалу в БАК лівого меридіану "серця" на п'ятий день лікування у вищезазначених крапках було виявлено зниження показника електропотенціалу до +120 мВ, +96 мВ, і +86,5 мВ відповідно. Поліпшення клінічної симптоматики та за даними біорезонансної інформаційної пунктурної діагностики дозволили знизити дозу базисних антигіпертензивних препаратів на 50%, а саме з 0,1 мг анаприліну до 0,05 мг. Після закінчення курсу лікування по заявленому у винаході способу лікування, Хвора А суб'єктивних скарг не пред'являла. При проведенні біорезонансної інформаційної пунктурної діагностики на десятий день лікування не було діагностовано відхилень електропотенціалу від нормальних величин ні в одній БАК. Артеріальний тиск при цьому - 120/75 мм рт.ст., ЧСС 80 уд/хв, на ЕКГ - тахікардії, порушень метаболізму серця не має. Тривалість ефекту проведеного лікування 1 рік (до повторного звертання).

Спосіб "Лікування артеріальної гіпертензії", який пропонується у винаході, що заявляється, використовували при лікуванні артеріальної гіпертензії на 75 хворих, з них -45 жінок і 30 чоловіків у віці 35-60 років. При цьому тривалість лікувального ефекту була не менше 6 місяців після одного курсу, в подальшому перебіг АГ визначався як стабільний протягом одного року.

Використані джерела

1. Е.П. Мачерет, І.З. Самосюк, В.П. Лісенюк "Рефлексотерапія в комплексному лікуванні захворювань нервової системи" - "Здоров'я" Київ, 1984 р. - с. 229.

2. "Спосіб лікування гіпертонії" за патентом Російської Федерації № 2147247, МПК А61N5/02, 5/067, МПК А61N39/00, 2000 р.

3. Борисова І.С., Горач Н.В., Каптелова Т.Л. «Гипертензивная болезнь: оптимизация программ реабилитации» Матеріали 111 міжнародної науково-практичної конференції "Здоров'я і образование в 21 столітті" - 29-31 березня, Москва - 2002 р. - с. 117.

